www.pwc.nl

Rapport van feitelijke bevindingen fractie-vergoedingen 2011

Provincie Flevoland

12 mei 2014

pwc

pwc

Provincie Flevoland
T.a.v. de heer drs. P.C. Liederkerken
Postbus 55
8200 AB LELYSTAD

Betreft: **Rapport van feitelijke bevindingen fractievergoedingen 2011 (vanaf 9 maart 2011)**

Opdracht

Wij hebben specifieke werkzaamheden verricht met betrekking tot de verkregen verantwoordingen inzake de fractievergoedingen over het jaar 2011, zoals omschreven in onze opdrachtbrief van 20 november 2012, referentie WO/e0270976/NB/BvE. Deze rapportage bevat de uitkomsten van deze werkzaamheden.

Aard en reikwijdte van de verrichte werkzaamheden

Onze werkzaamheden zijn verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder Standaard 4400 'Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden met betrekking tot financiële informatie'. Het doel van een opdracht tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden is het verrichten van die werkzaamheden die wij met provincie Flevoland zijn overeengekomen en het rapporteren over de feitelijke bevindingen. Aangezien wij slechts verslag doen van feitelijke bevindingen uit hoofde van de overeengekomen werkzaamheden betekent dit dat op het in de verantwoordingen inzake de fractievergoedingen over het jaar 2011 opgenomen cijfermateriaal en toelichtingen geen accountantscontrole is toegepast en dat evenmin een beoordelingsopdracht is uitgevoerd. Dit houdt in dat aan onze rapportage geen zekerheid kan worden ontleend omtrent de getrouwheid van het in de jaarcijfers opgenomen cijfermateriaal en toelichtingen daarop. Het is de bedoeling dat u zelf een oordeel vormt over de werkzaamheden en over de in dit rapport weergegeven bevindingen en op basis daarvan uw eigen conclusie trekt. Wij wijzen u erop dat, indien wij aanvullende werkzaamheden zouden hebben verricht of een controle- of beoordelingsopdracht zouden hebben uitgevoerd, wellicht andere onderwerpen aan het licht zouden kunnen zijn gebracht die voor u van belang kunnen zijn.

Verrichte werkzaamheden

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht

1) Het voor 2011 inzichtelijk maken van de geldende regelgeving. Dit op basis van de aangepaste verordening.

2) Het aansluiten van de ingediende verantwoordingen per fractie (totaal 11 fracties) over het jaar 2011 (vanaf 9 maart 2011) met de onderliggende administratie per fractie.

3) Het aansluiten van de in de administratie opgenomen bestedingen met onderliggende documentatie (facturen, bonnen, beschikking).

4) Vaststellen of de onderzochte kosten passen binnen de gestelde voorwaarden in de geldende wet- en regelgeving. Wij zullen hierbij de discussiepunten via e-mail afstemmen met de penningmeesters van de fracties. Eventueel opvallende posten c.q. discussiepunten zullen wij in ons rapport van bevindingen opnemen.

5) Het aansluiten van de verkregen inkomsten met onderliggende documentatie (bankafschriften, brief provincie).

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Beperking reikwijdte

Ten aanzien van de reikwijdte van de opdracht en de bovenstaand uitgevoerde werkzaamheden maken wij de volgende opmerkingen:

- Bij het onderzoek van de reiskosten hebben wij ons beperkt tot doornemen van de kostendeclaraties op bijzondere omschrijvingen (bijvoorbeeld verkiezingsdebatten).
  Tevens zijn wij nagegaan wat de hoogte is van de reiskostenvergoeding per kilometer. Wij hebben niet onderzocht of deze kosten worden vergoed uit een ander budget of dat de kosten eventueel al op andere wijze gedeclareerd zijn bij de provincie Flevoland. Daarnaast zijn wij niet nagegaan of de verantwoorde hoeveelheid kilometers ook daadwerkelijk ten behoeve van de fractie zijn besteed en of het aantal kilometers juist is verantwoord. Landelijk speelt daarnaast op dit moment een discussie over de rechtmatigheid van het toekennen van reiskosten aan Statenleden uit het budget voor fractieondersteuning. Door de Hoge Raad is in december 2012 hierover een uitspraak gedaan. De effecten voor provincies zijn door het IPO inzichtelijk gemaakt. Naar verwachting heeft dit echter geen gevolgen meer met terugwerkende kracht voor de provincies dan wel fracties. In dit rapport is geen rekening gehouden met dit aspect;
- Wij hebben niet onderzocht of de kosten eventueel ook op een andere wijze zijn gedeclareerd;
- Wij hebben ons alleen gericht op de juistheid van de verantwoorde kosten. Wij hebben geen onderzoek verricht naar de volledigheid van de kosten. Tevens hebben wij geen onderzoek verricht naar de volledigheid van de verkregen bijdragen/opbrengsten van de fractie;
- Wij hebben geen expliciet onderzoek verricht naar de categorisering van de kosten in de financiële verantwoording;
- Wij hebben geen onderzoek verricht naar de fiscale gevolgen van bepaalde vergoedingen. Mogelijk kunnen fiscale risico's ontstaan bijvoorbeeld bij het verstrekken van een iPad, dan wel personele kosten die middels facturen in rekening worden gebracht. Deze aspecten zijn niet in ons onderzoek betrokken.

Uitkomsten verrichte werkzaamheden

1) Het voor 2011 inzichtelijk maken van de geldende regelgeving. Dit op basis van de aangepaste verordening.

Onderstaand is de geldende regelgeving weergegeven. De regelgeving is in voorgaande jaren al afgestemd met de griffie van provincie Flevoland. Op 24 maart 2011 is de verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2011 vastgesteld. Deze verordening is van toepassing op de verantwoording over 2011 (vanaf 9 maart).

In het kader van ons onderzoek over de vorige statenperiode hebben wij de bestaande regelgeving ten aanzien van de fractievergoedingen van provincie Flevoland onderzocht. Hierbij is een splitsing gemaakt tussen toegestane kosten en kosten die niet gedeclareerd mogen worden uit fractievergoedingen.

In ons onderzoek hebben wij ons gericht op de volgende regelgeving:

- Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2011;
- Verordening rechtspositie Gedeputeerden, Staten- en Commissieleden Provincie Flevoland;
- Brief d.d. 13 juni 2007 van provincie Flevoland aan alle fractievoorzitters en penningmeesters met als onderwerp "Werkinstructie fractievergoedingen 2007 – 2011"
- De Provinciewet.

Welke kosten zijn toegestaan?

Elke fractie krijgt jaarlijks een vast deel per fractie en een flexibel deel per fractielid; dit voor zowel de algemene vergoeding als voor de tegemoetkoming in de personeelskosten. In onderstaande paragraaf wordt op basis van de regelgeving aangegeven aan welke doeleinden de bijdrage mag worden besteed.

Verordening op de ambtelijke bijstand en de fractieondersteuning 2011 provincie Flevoland
Op basis van artikel 6 lid 1 dient de algemene financiële bijdrage als tegemoetkoming in **de kosten voor het functioneren van de fractie**.

Artikel 6 lid 2 Fracties besteden de algemene vergoeding om hun **volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol** te versterken".

Artikel 6 lid 3 De fracties zijn vrij in het besteden van de bijdrage van lid 1 onder voorwaarde dat te allen tijde de **relatie** aangetoond kan worden **tussen het bestede bedrag en het werk van de fractie.**

Brief d.d. 13 juni 2007 van provincie Flevoland aan alle fractievoorzitters en penningmeesters met als onderwerp "Werkinstructie fractievergoedingen 2007 – 2011".
Deze brief is weliswaar geldig voor de vorige periode, de uitgangspunten zijn echter ook in de nieuwe periode van toepassing.

Inhuur personeel
Het is mogelijk om personeel via een uitzendbureau of aparte stichting in loondienst te nemen. Ten aanzien van de werkgeverslasten kunnen de volgende kosten voor vergoeding, ten laste van de tegemoetkoming in de personeelskosten, in aanmerking komen: brutoloon, sociale lasten, pensioenlasten, reiskosten en overige contractueel vastgestelde vergoedingen.

Reiskosten
De provincie vergoedt de door Statenleden gemaakte reiskosten ten behoeve van reguliere vergaderingen, werkbezoeken en andere ten behoeve van de provincie gemaakte reizen. Burgercommissieleden dienen hun reiskosten (en presentiegelden) maandelijks te declareren.

Het is toegestaan dat overige reiskosten (bijvoorbeeld voor fractievergaderingen) ten laste van het fractiebudget betaald worden. De fracties dienen zelf afspraken te maken over de voorwaarden en hoogte van de vergoeding. Er kan € 0,19 onbelast per kilometer vergoed worden.

Wat mag niet?

Op basis van de genoemde regelgeving hebben wij hieronder uitgewerkt welke kosten niet uit het budget fractieondersteuning gefinancierd kunnen worden.

Verordening op de ambtelijke bijstand en de fractieondersteuning 2011 provincie Flevoland

Artikel 6 lid 4
De bijdrage mag niet gebruikt worden ter bekostiging van:

- Uitgaven die in strijd zijn met wettelijke bepalingen en overige regelingen;
- Betalingen aan politieke partijen, met politieke partijen verbonden instellingen of natuurlijke personen anders dan ter vergoeding van prestaties (diensten of goederen) geleverd ten behoeve van de fractie op basis van een gespecificeerde, reële declaratie;
- Giften;
- Uitgaven welke dienen bestreden te worden uit vergoedingen die de leden ingevolge het Rechtspositiebesluit Staten- en Commissieleden toekomen;

Artikel 8 lid 3
Het is niet toegestaan in enig jaar ten laste van een volgend begrotingsjaar werkzaamheden van de fractie te financieren.

Verordening rechtspositie Gedeputeerden, Staten- en Commissieleden Provincie Flevoland
Op grond van deze regeling hebben de (individuele) Statenleden aanspraak op de volgende (on)kostenvergoedingen:

- Een maandelijkse vergoeding voor de werkzaamheden van het Statenlid gebaseerd op een door het ministerie van BZK vastgesteld bedrag. Statenleden kunnen op basis hiervan niet op een andere wijze een vergoeding ontvangen wegens het verrichten van werkzaamheden als Statenlid;

- Uit de maandelijkse onkostenvergoeding dienen de volgende kostencomponenten te worden bestreden:
  - ✓ Representatiekosten;
  - ✓ Vakliteratuur;
  - ✓ Contributies en lidmaatschappen;
  - ✓ Telefoonkosten;
  - ✓ Bureaukosten, porti;
  - ✓ Zakelijke giften;
  - ✓ Bijdrage aan fractiekosten;
  - ✓ Ontvangsten thuis;
  - ✓ Excursies.

  Dit impliceert dat bovenstaande kosten van Statenleden niet mogen worden bekostigd uit de bijdrage voor fractieondersteuning;

- Reiskosten gemaakt voor het bijwonen van vergaderingen van Provinciale Staten of commissies van Provinciale Staten, dan wel reizen die op initiatief van de provincie Flevoland worden gemaakt, worden vergoed door de provincie Flevoland. Deze kosten kunnen dus niet worden bekostigd uit de algemene bijdrage voor fractieondersteuning;

- Gemaakte noodzakelijke verblijfkosten ten behoeve van voor de provincie gemaakte reizen (anders dan bijwonen van vergadering van Provinciale Staten of commissies van Provinciale Staten) worden door de provincie vergoed. Dit impliceert dat bovenstaande kosten van Statenleden niet mogen worden bekostigd uit de bijdrage voor fractieondersteuning;

- Kosten van cursussen, congressen, seminars en symposia die in het provinciaal belang door of namens de provincie worden aangeboden of verzorgd komen voor rekening van de provincie. Bij overige cursussen, congressen, seminars en symposia dient het Statenlid een gemotiveerde aanvraag bij de provincie in. De kosten hiervan komen voor rekening van de provincie als deelname van belang is in verband met de vervulling van het Statenlidmaatschap. Dit impliceert dat kosten van cursussen, congressen, seminars en symposia van Statenleden niet mogen worden bekostigd uit de bijdrage voor fractieondersteuning;

- Een computer, bijbehorende apparatuur en software worden door de provincie in bruikleen ter beschikking gesteld. Een alternatief is dat de provincie een tegemoetkoming verstrekt voor aanschaf of gebruik van een computer, inclusief apparatuur en software. Dit impliceert dat de kosten van aanschaf van een computer, bijbehorende apparatuur en software niet mogen worden bekostigd uit de bijdrage voor fractieondersteuning;

- In 2008 is de verordening herzien. In de toelichting op de verordening is opgenomen dat de aanleg- en abonnementskosten van de internetvoorziening van Statenleden voor rekening van de provincie komen. Dit impliceert dat deze kosten niet mogen worden bekostigd uit de bijdrage voor fractieondersteuning.

Commissieleden
Artikel 28: Commissieleden krijgen een vergoeding voor het bijwonen van vergaderingen van de commissie en haar subcommissies.

Artikel 29: reiskosten voor het bijwonen van de vergaderingen van de commissie worden vergoed door de provincie. De voorzitters van de commissie ontvangen een vergoeding voor reiskosten ter voorbereiding van de vergaderingen van hun commissies. Aan een commissielid worden vergoed de noodzakelijke verblijfkosten voor het bijwonen van de vergaderingen van de commissie.

Artikel 30: buitenlandse excursies of reizen worden vergoed door de provincie na goedkeuring door Provinciale Staten.

Dit impliceert dat bovenstaande kosten voor Commissieleden niet mogen worden bekostigd uit de bijdrage voor fractieondersteuning.

Brief d.d. 13 juni 2007 van provincie Flevoland aan alle fractievoorzitters en penningmeesters met als onderwerp "Werkinstructie fractievergoedingen 2007 – 2011".

Uit de brief d.d. 13 juni 2007 blijkt dat de volgende uitgaven niet mogen worden bekostigd uit de bijdrage voor fractieondersteuning:

- Uitgaven die in strijd zijn met wettelijke bepalingen en overige regelingen;
- Betalingen aan politieke partijen, met politieke partijen verbonden instellingen of natuurlijke personen anders dan ter vergoeding van prestaties (diensten of goederen) geleverd ten behoeve van de fractie op basis van een gespecificeerde, reële declaratie;
- Giften;
- Uitgaven welke dienen te worden bestreden uit vergoedingen die de leden ingevolge het rechtspositiebesluit Staten –en Commissieleden toekomen (o.a. representatiekosten, vakliteratuur, contributies en lidmaatschappen, telefoonkosten, bureaukosten, porti, zakelijke giften, bijdrage aan fractiekosten, ontvangsten thuis en excursies);
- Opleiding voor Staten –en Commissieleden. Opleidingen die voor de gehele fractie worden gegeven en het karakter hebben van teambuilding kunnen wel ten laste van het fractiebudget gebracht worden;
- Kosten dienen door middel van bewijsstukken te worden onderbouwd. Dit impliceert dat onvoldoende onderbouwde kosten niet bekostigd mogen worden uit de bijdrage voor fractieondersteuning;
- Rentevoordeel verkregen op het uitstaande saldo dient niet in de verantwoording te worden opgenomen.

Ten aanzien van opleidingen en abonnementen bestaat de afspraak dat het Statenlid zelf de kosten moet dragen voor persoonlijke opleidingen en abonnementen. Dit impliceert dat deze kosten niet bekostigd mogen worden uit de bijdrage voor fractieondersteuning;

2) Het aansluiten van de ingediende verantwoordingen per fractie (totaal 11 fracties) over het jaar 2011 met de onderliggende administratie per fractie.

Door alle fracties is een verantwoording ingediend. Niet bij alle fracties zijn hierbij ook een onderliggende administratie (overzicht met financiële details) en bankafschriften aangeleverd. Wel zijn hierbij onderliggende facturen en onderbouwende documenten aangeleverd. Door het ontbreken van een specificatie van de samenstelling van de verantwoorde bestedingen is het in sommige gevallen vrij moeilijk om een aansluiting te maken tussen de verantwoorde bestedingen in de verantwoording en de onderliggende facturen/documentatie. Wij adviseren alle fracties om een onderliggende administratie bij te houden, waaruit de samenstelling van de verantwoorde bestedingen expliciet blijkt. Daarnaast dienen ook de onderliggende bankafschriften te worden meegeleverd. Wij hebben een aansluiting gemaakt tussen de ingediende verantwoordingen met (indien beschikbaar) de onderliggende administratie en onderbouwende documenten. Onder vraag 4 zijn de uitkomsten hiervan weergegeven.

3) Het aansluiten van de in de administratie opgenomen bestedingen met onderliggende documentatie (facturen, bonnen, beschikking).

In de onderzochte verantwoordingen zijn de volgende bestedingen per fractie weergegeven:

Naam fractie	**Bedrag bestedingen 2011 (vanaf 9 maart 2011)**	
PvdA	€	23.354
Christenunie	€	19.195
SGP	€	19.188
SP	€	5.098
D66	€	13.372
PVV	€	1.875
CDA	€	12.216
VVD	€	24.321
Partij voor de Dieren	€	322
50+ Flevoland	€	1.759
GroenLinks	€	12.946

De verantwoorde bestedingen zijn aangesloten met de onderliggende documentatie. Onder punt 4 zijn hierbij de algemene bevindingen en bevindingen per fractie weergegeven.

4) Vaststellen of de onderzochte kosten passen binnen de gestelde voorwaarden in de geldende wet- en regelgeving.

De bestedingen zijn aangesloten met onderliggende documentatie (zoals kostendeclaraties, bonnen, facturen). Hierbij is tevens onderzocht in hoeverre de bestedingen passen binnen de gestelde voorwaarden in de geldende wet- en regelgeving. Onderstaand zijn de bevindingen weergegeven:

Algemeen:

- Door diverse fracties zijn vergoedingen voor burgerleden in de verantwoording opgenomen. Op basis van de regelgeving blijkt niet dat het niet is toegestaan om deze vergoedingen uit te betalen. Wel blijkt uit bespreking met de griffie dat er overleg is gevoerd over onder andere de omvang van deze vergoedingen. Wij adviseren u om expliciet een besluit te nemen over de toepassing van deze vergoedingen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het afspreken van een maximaal toegestane vergoeding. Daarnaast is het hierbij aan te raden om een onderbouwing in de vorm van een presentielijst verplicht te stellen.

PvdA:

- In de verantwoording over 2011 is voor circa € 2.750 aan kosten meegenomen die betrekking hebben op 2012. Tevens is voor circa € 4.000 aan kosten uit 2010 opgevoerd.
  Het is van belang dat een expliciete controle plaatsvindt door de fractie dat de kosten 2012 niet ook nog in 2012 in de verantwoording zijn opgevoerd. Daarnaast is het van belang om in toekomstige verantwoordingen alleen de kosten van dat jaar daadwerkelijk toe te rekenen aan het betreffende verantwoordingsjaar. Dit mede gezien het effect op de reservepositie.

Christenunie:

- In de verantwoording is voor € 123 aan kosten opgenomen inzake reiskosten voor verkiezingsbijeenkomsten (o.a. debatten en verkiezingsavond). Op basis van de regelgeving kunnen deze kosten niet worden bekostigd uit het budget fractieondersteuning. Deze kosten worden derhalve ten laste van het eigen vermogen gebracht. In de vaststelling dient hiermee rekening te worden gehouden.

SGP:

- In de verantwoording is € 250 aan naheffingsaanslagen verantwoord. Deze naheffingsaanslagen zijn opgelegd omdat de aangiften loonheffingen in een aantal gevallen te laat zijn ingediend. De fractie heeft daarna direct actie ondernomen ter verbetering van het proces. Het proces is inmiddels verbeterd en nadien zijn de aangiften loonheffingen tijdig ingediend. Het is onzeker in hoeverre deze kosten ten laste van het budget fractieondersteuning kunnen worden gebracht.

SP:

- In de verantwoording is € 57 aan boete verantwoord in verband met het te laat indienen van een loonheffingsaangifte. De fractie is van mening dat de kosten direct verband houden met het in dienst hebben van een fractiemedewerkster en dus zijn deze kosten ook ten laste van het budget fractieondersteuning gebracht. Het is onzeker in hoeverre deze kosten ten laste van het budget fractieondersteuning kunnen worden gebracht.

D66:

- Geen bijzonderheden geconstateerd.

PVV:

- Alle kosten zijn nu als kantoorkosten gepresenteerd in de verantwoording. Wij hebben de fractie geadviseerd in de volgende verantwoording daadwerkelijk onderscheid te maken in de verschillende kostensoorten.

- In onderdeel B van de verantwoording "tegemoetkoming personeelskosten" is een samenvatting opgenomen van de totale kosten. Hierdoor lijkt het erop dat hier ook bestedingen zijn verantwoord. Dit is niet het geval. Hiermee dient door de griffie rekening te worden gehouden bij het opstellen van de vaststelling.

Partij van de Dieren:

- Geen bijzonderheden geconstateerd.

CDA:

- Over 2011 zijn in totaal circa € 20.000 aan salariskosten gemaakt voor ondersteuning van de fractie. Deze kosten zijn niet meegenomen in de verantwoording 2011, maar zullen worden meegenomen in de verantwoording over 2012. Naar onze mening dienen deze kosten in de verantwoording over 2011 te worden betrokken.

- In de verantwoording is voor € 619 aan reiskosten opgenomen voor verkiezingsbijeenkomsten (slotdebat, uitslagenavond). Op basis van de regelgeving kunnen deze kosten niet worden bekostigd uit het budget fractieondersteuning. Deze kosten worden dus ten laste van het eigen vermogen gebracht. In de vaststelling dient hiermee rekening te worden gehouden.

VVD:

- In de verantwoording over 2011 is geen bate verantwoord. Aangezien de verantwoording op kasstelsel is opgesteld en door de provincie geen voorschot is uitbetaald aan de VVD zijn derhalve geen baten verantwoord. Wij adviseren de griffie dit te betrekken in de vaststelling.

GroenLinks:

- Geen bijzonderheden geconstateerd.

50 plus partij:

- Geen bijzonderheden geconstateerd

5) Het aansluiten van de verkregen inkomsten met onderliggende documentatie (bankafschriften, brief provincie).

Voor alle fracties zijn de verkregen inkomsten aangesloten met onderliggende documentatie. Dit betreft veelal de toekenning van het budget door de provincie Flevoland.

Beperking in het gebruik en verspreidingskring

Deze rapportage is uitsluitend bestemd voor provincie Flevoland, aangezien anderen die niet op de hoogte zijn van het doel van de werkzaamheden de resultaten onjuist kunnen interpreteren. Wij attenderen u er dus op dat de rapportage niet (geheel of gedeeltelijk) aan anderen mag worden verstrekt zonder onze uitdrukkelijke toestemming vooraf.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid de inhoud van deze rapportage verder toe te lichten.

Zwolle, 12 mei 2014
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

S.J. Dul MSc RA

pwc

ZWOLLE
12.05.14
Postbus 513
8000 AM
TNT post
€ 00224 ct
FR 800316
Nederland

Provincie Flevoland
ONTVANGEN
13 MEI 2014

Provincie Flevoland
T.a.v. de heer drs. P.C. Liederkerken
Postbus 55
8200 AB LELYSTAD

Provincie Flevoland
ONTVANGEN

319980